

saa Venstres, Indstilling, „at efter at Juryloven er traadt i Kraft, er den eneste Befatning, Amtmanden deroppe har med Politiet, den at føre Tilsyn med Polititjenestemændenes Udførelse af deres Forretninger. Han har at paatale Skødesløshed og Misbrug, sørge for, at der f. Eks. ved Fiskerierne — det er jo norske Forhold, der er Tale om — og under særegne mere vanskelige Forhold holdes tilstrækkeligt Politi og lignende. Dette er et vigtigt Hverv, men der ligger efter Komitéflertallets Mening intet deri, som netop kræver juridisk Indsigt; administrativ Dygtighed og praktisk Skøn i Forbindelse med Kendskab til de stedlige Forhold er det, som paakræves.“ I alt væsentligt kan nøjagtig den samme Betragtning gøres gældende her, hvis man overhovedet vil slutte sig til en saadan Opfattelse. Der tales tillige om adskillige af de Forhold, som berøres i det danske juridiske Fakultets Bemærkninger, og der udtales om Separations- og Paternitetsforhold o. s. v., at „disse Sager er dog i Almindelighed enkle og klare, om det end ikke kan benægtes, at der af og til paa disse Omraader kan fremkomme Spørgsmaal, som er vanskelige at løse; men disse vil det da i Almindelighed blive Domstolenes og ikke Amtmandens Sag at afgøre.“ Det er som bekendt Domstolenes Sag at fortolke Lovene og afgøre, hvorledes de til syvende og sidst er at forstaa. Der bemærkes om en Række af de privatretlige Spørgsmaal, som er nævnte af det juridiske Fakultet her: „Ingen nægter, at man her — ved Siden af mange Smaating og kurante Sager — har med vigtige Ting at gøre og tillige med Ting, der kan fremkalde megen Tvivl. Men denne Tvivl vil saagodtsom udelukkende have med det foreliggende Tilfældes praktiske Side at gøre. En Jurist og en Ikke-Jurist vil derfor her staa aldeles lige stillet, forudsat at de begge har Livserfaring og Menneskekundskab. Uden dette vil selv den bedste Jurist forvalte disse Ting ganske anderledes, daarlig end en Mand, der uden juridisk Embedsexamen ved sine personlige Evner og sit praktiske Skjøn har Forudsætningerne for at kunne bedømme det foreliggende Tilfælde rigtigt.“

Dette forekommer mig at være en aldeles indlysende Betragtning. Derfor konkluderer man fra dette norske Venstreflertals Side i følgende Udtalelse, som jo nøjagtigt falder sammen med den Betragtning, jeg har gjort gældende: „Men selvfølgelig mener ikke Komitéflertallet

med, hvad det her har udtalt, andet, end at der, ialtfald i Begyndelsen, maa gives Plads for Undtagelser udenfor Juristernes Tal. Det kan godt indrømmes, at det i mange Tilfælde vil være et Fortrin at være Jurist; kun skal ikke efter Flertallets Mening andre delvige Mænd være absolut udelukket. Og at det skulde være nødvendigt at være Jurist for at kunne røgte et Amtmandsømbede forsvarligt, kan det ikke indrømmes.“

Endelig gøres der opmærksom paa et Forhold, som ganske svarer til det danske: at Amtmændene, trods deres juridiske Uddannelse, dog i mangfoldige Tilfælde staa saaledes, at de ikke ser sig i Stand til at afgøre Spørgsmaalene og derfor rekurrerer til Ministeriet og udbeder sig dettes Opfattelse af Sagen, idet den endelige Afgørelse, bortset fra Domstolstilfælde, vil komme til at afhænge deraf.

Jeg har tilladt mig at nævne disse Forhold i Norge, som ligger 30 Aar tilbage, for at vise, at man der paa det Tidspunkt, hvor Juryloven borttog den eneste absolutte Nødvendighed for den juridiske Eksamen, straks tog det naturlige Skridt at gøre det muligt at udnævne Amtmænd udenfor Juristernes Kreds.

Hvis man nu spørger, hvorledes denne Lov har været anvendt i Norge, efter at den var givet, altsaa i den forløbne Menneskealder, om den ikke har medført nogle af de Farer, som det juridiske Fakultet har peget paa, skal jeg deroverfor tillade mig at hævde, at Erfaringen fra en Menneskealders Styre i Norge har vist, at disse Farer ikke er til Stede. I ingen Henseende er Lovene blevet daarligere overholdt i de Amter, hvor man har haft Ikke-Jurister, end i de Amter, hvor der sad Jurister som Amtmænd. Det er ikke i noget overvejende stort Antal Tilfælde, man i Norge har udnævnt Ikke-Jurister, men man har haft Bemyndigelsen og har gjort det i Undtagelsestilfælde, hvor man fandt det begrundet, hvor Forholdene gjorde det ønskeligt, hvor maaske i Øjeblikket ikke tilstrækkeligt fremragende Jurister var til Stede. Ved at gennemgaa dem, der har været Amtmænd uden juridisk Uddannelse i Norge, finder man for Øjeblikket en saa fremtrædende Personlighed som Abraham Berge, der oprindeligt stammer fra Landbrugernes Kreds, og blandt de tidligere Amtmænd i Norge er Ulmann. Jeg mindes den store Tilfredsstillelse, hvormed man i danske Venstrekredse modtog Ulmann, da han kom herved paa Besøg, repræsenterende dette